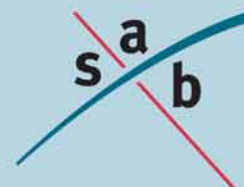

Quick scan flora en fauna

De Molenkamp

Gemeente Oldenzaal

Datum: 7 oktober 2008
Projectnummer: 80560

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen	4
2	Wettelijk kader	5
2.1	Gebiedsbescherming	5
2.2	Soortenbescherming	5
3	Toetsing	7
3.1	Onderzoeksmethodiek	7
3.2	Beschermde gebieden	7
3.3	Voorkomen van beschermde soorten	8
4	Conclusie	12
4.1	Gebiedsbescherming	12
4.2	Soortenbescherming	12
4.3	Consequenties	13
4.4	Aanbevelingen	14

Bijlage 1: gegevens Natuurloket

Bijlage 2: literatuurlijst

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Oldenzaal (gemeente Oldenzaal, provincie Overijssel) is aan de Vos de Waelstraat de gedeeltelijke nieuwbouw en renovatie van het woonzorgcentrum De Molenkamp beoogd. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB Arnhem B.V. en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze plek.

globale ligging en indrukken van het plangebied; de ingang van het woonzorgcentrum (rechtsboven), het te vervangen gedeelte (rechtsmidden), de villa (linksonder) en de park/tuinachtige sfeer rondom de oprit naar de villa (rechtsonder) (kaart: www.natuurloket.nl)

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en eventuele andere natuurregelgeving. Bij deze activiteit moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied.

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Het plangebied aan de Vos de Waelstraat ligt binnen de bebouwde kom, ten noordoosten van het centrum van Oldenzaal. Het landschap rondom Oldenzaal, gelegen in de Twente, is kleinschalig en wordt gekenmerkt door houtwallen, bossen, beken en agrarische gronden.

Het plangebied wordt in het noordwesten begrensd door de Molenstraat en Bentheimerstraat. In het zuidoosten wordt het plangebied begrensd door de Vos de Waelstraat. Aan de noordzijde van de locatie ligt een kleine parkachtige tuin en ten zuiden en westen liggen aansluitend gebouwen en parkeerplaatsen.

Binnen het plangebied staan twee gebouwen; het woonzorgcentrum De Molenkamp en een villa uit de jaren dertig. Het woonzorgcentrum is nog in gebruik. De villa staat leeg en wordt voor opslag van materialen (meubels) gebruikt. Rondom de gebouwen zijn groene elementen aanwezig in de vorm van gazons met borders en bomen. Ten zuiden en oosten van de villa wordt de structuur meer park/tuinachtig.

Op deze locatie is de gedeeltelijke nieuwbouw en renovatie van het woonzorgcentrum De Molenkamp beoogd. Het noordelijk deel van het gebouwencomplex zal worden gerenoveerd. De overige gebouwen, inclusief de villa, zullen worden afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw. Ook zal een groot deel van de groene elementen, voor de beoogde ontwikkelingen, verdwijnen.

2 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront- rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te ver- storen (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

1 beschermingscategorie 1:

Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2 beschermingscategorie 2:

Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

Als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode geldt deze naast de bovengenoemde soorten ook voor vogels. In zo'n gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3 beschermingscategorie 3:

Voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 Toetsing

3.1 Onderzoeksmethodiek

Het Natuurloket geeft in de kilometerhokken waarbinnen de planlocatie en haar invloedsgebied is gelegen (260-481 en 260-482), het voorkomen van beschermde vaatplanten, zoogdieren, broedvogels en amfibieën weer. Niet alle kilometerhokken zijn evengoed onderzocht. Het plangebied maakt een klein onderdeel uit van de betreffende kilometerhokken. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar de quick scan vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) en de verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl). Deze bronnen vermelden soortgegevens uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 2 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 24 september 2008 heeft een ecooloog het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter zijn hiervoor niet toereikend. Het éénmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied ligt op ongeveer 850 m afstand en betreft het Natura 2000-gebied 'Landgoederen Oldenzaal' (Habitatrichtlijngebied). De beoogde plannen hebben betrekking op een relatief kleine oppervlakte dat in de huidige situatie intensief beheerd en gebruikt wordt. Gezien het bovenstaande en de binnenstedelijke ligging heeft het plangebied geen relatie met het natuurgebied. Negatieve effecten op het Natura 2000-gebied 'Landgoederen Oldenzaal' zijn uit te sluiten.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), maar wel ongeveer op ongeveer 500 m van de EHS. Door het intensieve beheer en gebruik van het plangebied en het bebouwde karakter van de omgeving, ontbreekt een relatie met de EHS. Negatieve effecten op de EHS worden niet verwacht. Er zijn alleen lokaal effecten op flora en fauna te verwachten.

3.3 Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

vaatplanten

Binnen het plangebied zijn weinig potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor planten aanwezig. De groene delen bestaan uit gazons, enkele borders en bomen, welke intensief beheerd en gebruikt wordt. Van een stabiel ecosysteem is geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992) komen in de omgeving van het plangebied soorten als egel (*Erinaceus europeus*), dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), mol (*Talpa europea*), vos (*Vulpes vulpes*), hermelijn (*Mustela erminea*), bunzing (*Mustela putorius*), wezel (*Mustela nivalis*), ree (*Capreolus capreolus*), woelrat (*Arvicola terrestris*), rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), aardmuis (*Microtus agrestis*), veldmuis (*Microtus arvalis*), dwergmuis (*Micromys minutus*), bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), haas (*Lepus europeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en de meer strikt beschermde soorten eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), steenmarter (*Martes fiona*) en waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) voor.

Binnen het plangebied zijn gazons, enkele borders en bomen aanwezig. Daarom zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als egel, kleine marterachtigen, (spits)muizen en mol niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

eekhoorn

De eekhoorn leeft bij voorkeur in naald- of gemengd bos, maar ook in loofbos (vooral in boszomen). Verder leeft de eekhoorn in houtwallen, tuinen en parken in een beboste omgeving. De groene elementen binnen het plangebied staan niet in verbinding met grotere bosgebieden. In grotere bosgebieden kunnen levensvatbare populaties van eekhoorns voorkomen. Gezien het voorstaande is het niet waarschijnlijk dat het plangebied wordt gebruikt door de eekhoorn. Tevens zijn geen sporen van de soort aangetroffen. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn zijn niet te verwachten.

steenmarter

De steenmarter heeft binnen zijn leefgebied tal van schuilplaatsen, zoals in takkenhopen, boomholtes, dichte struwelen, op zolders en in kruipruimten. Slechts een gering aantal van de schuilplaatsen wordt regelmatig gebruikt. In de zoogtijd van de jongen (maart t/m juni) worden schuilplaatsen wel permanent gebruikt. Vaak huist de steenmarter ook in ruimtes onder daken. Een opening van 5 à 6 cm is daartoe voldoende.

De steenmarter klimt gemakkelijk in zowel bomen als tegen gevels en muren. Het voedsel wordt gezocht langs lijnvormige elementen als groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen.

De leegstaande villa is onderzocht op de aanwezigheid van de steenmarter. Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) steenmarters waargenomen. Het woonzorgcentrum is niet onderzocht. Gezien het huidige gebruik wordt in dit gebouw de steenmarter niet verwacht.

Op grond van het bovenstaande is het voorkomen van de steenmarter niet waarschijnlijk. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van de steenmarter zijn niet te verwachten.

waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt vooral voor rond zuiver, niet te voedselrijk water met watervegetatie en begroeide oevers. De waterspitsmuis wordt altijd in een straal van 500 m van het water aangetroffen. Aangezien binnen en in de omgeving van het plangebied geen natuurlijke watervoerende elementen aanwezig zijn, is het voorkomen van de waterspitsmuis uit te sluiten.

Andere meer strikt beschermde soorten worden op basis van beschikbare verspreidingsgegevens en de aanwezige biotopen niet verwacht.

vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Limpens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn aan de hand van hun voorkeur voor verblijfplaats onder te verdelen in twee groepen: gebouw- en boombewonende soorten. Ook zijn er soorten die beiden gebruiken als verblijfplaats. Daarnaast maken verschillende vleermuizen onderscheid tussen zomer- en winterverblijven. De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn het gehele jaar gebouw- en boombewonende soorten, terwijl de rosse vleermuis alleen in boomholtes verblijft. Ruige dwergvleermuis, baardvleermuis, franjestaart, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis maken zowel gebruik van gebouwen als van bomen in de zomermaanden, in de winter zitten deze soorten graag in ondergrondse ruimten zoals: mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken, ijskelders en (kasteel)kelders.

Verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen worden vaak aangetroffen in spouwmuren, onder het dakbeschot of onder gevelbetimmering. De gebouwen binnen het plangebied zijn onder andere vanwege de open stootvoegen en het pannendak op de villa geschikt voor vleermuizen. Daarnaast zijn ook enkele van de voor de nieuwbouw te kappen bomen mogelijk geschikt voor vleermuizen. Een deel van die bomen heeft een doorsnede groter dan 30 cm en bevatten mogelijk voor vleermuizen geschikte holtes.

Op grond van het bovenstaande zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen niet uit te sluiten. Nader onderzoek dient uit te wijzen of gebouwen en bomen binnen en in de omgeving het plangebied gebruikt worden als vaste rust- en verblijfplaats.

Het behoud van groene lijnvormige elementen als vaste aanvliegroute kan cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied van vleermuizen. De soorten maken namelijk vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied. Grenzend aan het plangebied liggen groene lijnelementen (laanbomen en houtsingels). Deze elementen kunnen als vliegroute gebruikt worden. Negatieve effecten op vleermuizen zijn te verwachten indien de lijnelementen verdwijnen of als gebouwd wordt binnen 10 m van de kroonprojectie. Het nader onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zal ook uitsluitsel geven over het voorkomen van vaste aanvliegroutes van vleermuizen.

vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vogels waargenomen zoals merel (*Turdus merula*), koolmees (*Parus major*), pimpelmees (*Parus caeruleus*), vink (*Fringilla coelebs*), roodborstje (*Erithacus rubecula*), winterkoninkje (*Troglodytes troglodytes*) en houtduif (*Columba palumbus*). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen globaal van half maart tot half juli.

Sommige vogelsoorten zoals uilen en spechten gebruiken hun nesten jaarrond als verblijfplaats. Ook buiten het broedseizoen van vogels hebben nesten van deze vogels een beschermde status. Verblijfplaatsen van standvogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zoals hollen van spechten en roestplaatsen van uilen, zijn jaarrond beschermd. Alle spechtensoorten en de bosuil broeden in boomholtes, terwijl de kerkuil gebruik maakt van gebouwen. De steenuil broedt zowel in boomholtes als in gebouwen. Tevens zijn nesten van in bomen broedende roofvogels jaarrond beschermd. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben.

Het plangebied is buiten het broedseizoen onderzocht op de geschiktheid voor jaarrond beschermde vogels. Het voorkomen van broedende roofvogels binnen het plangebied is op basis van de binnenstedelijke ligging en afwezigheid van een verbinding met het buitengebied onwaarschijnlijk. Ook worden in gebouwen broedende soorten vanwege de binnenstedelijke ligging en de niet toegankelijke gebouwen niet verwacht. Binnen het plangebied staan verschillende bomen die geschikt zijn voor in hollen broedende soorten. Tevens zijn enkele kleine groene elementen in de omgeving van het plangebied aanwezig. Daarom is het voorkomen van vaste verblijfplaatsen van in hollen broedende soorten niet uit te sluiten. Nader onderzoek dient uit te wijzen of het plangebied gebruikt wordt door jaarrond beschermde vogels, zoals spechten en uilen.

amfibieën

RAVON verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied amfibieën zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*), bastaardkikker (*Rana klepton esculenta*), kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) en de meer strikt beschermde soorten heikikker (*Rana arvalis*), kamsalamander (*Triturus cristatus*) en poelkikker (*Rana lessonae*) voor.

Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn geen watervoerende elementen aanwezig. Hierdoor is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van meer strikt beschermde amfibieënsoorten uit te sluiten. Gezien de binnen het plangebied gelegen biotopen zijn algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Het is mogelijk dat algemene soorten in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn, omdat de dieren op het land overwinteren. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

reptielen

Volgens RAVON is de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) wel eens in de omgeving waargenomen. De meeste reptielensoorten houden zich met name op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijvoorbeeld heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Alleen de ringslang houdt zich in nattere gebieden met een meer natuurlijke oeverzone. Op basis van de binnen het plangebied aanwezige biotopen (intensief beheerde groene elementen en gebruikte omgeving) is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk.

vissen

Binnen het plangebied zijn geen permanent watervoerende elementen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van vissen kan worden uitgesloten.

insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de biotopen.

4 Conclusie

In Oldenzaal (gemeente Oldenzaal, provincie Overijssel) is aan de Vos de Waelstraat de gedeeltelijke nieuwbouw en renovatie van het woonzorgcentrum De Molenkamp beoogd. Het noordelijk deel van het gebouwencomplex zal worden gerenoveerd. Het zuidelijk deel van de bestaande bebouwing wordt vervangen door nieuwbouw. Tevens is sprake van nieuwbouw aan de Vos de Waelstraat. Hiervoor zal de villa worden afgebroken. Ook zal een groot deel van de groene elementen (tijdelijk) plaats moeten maken voor de beoogde ontwikkelingen. Voor deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden.

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied ligt op ongeveer 850 meter afstand en betreft het Natura 2000-gebied 'Landgoederen Oldenzaal' (Habitatrichtlijngebied). De beoogde plannen hebben betrekking op een relatief kleine oppervlakte dat in de huidige situatie intensief beheerd en gebruikt wordt. Gezien het bovenstaande en de binnenstedelijke ligging heeft het plangebied geen relatie met het natuurgebied. Negatieve effecten op het Natura 2000-gebied 'Landgoederen Oldenzaal' zijn uit te sluiten.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied ligt niet in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), maar wel ongeveer op ongeveer 500 meter van de EHS. Door het intensieve beheer en gebruik van het plangebied en het bebouwde karakter van de omgeving, ontbreekt een relatie met de EHS. Negatieve effecten op de EHS worden niet verwacht. Er zijn alleen lokaal effecten op flora en fauna te verwachten.

4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dieren opzettelijk worden verontrust. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren.

Door de sloop, de groundbewerking en de nieuwbouw zullen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard. In de toekomst zijn de groene elementen waarschijnlijk ook weer geschikt als leefgebied.

De meeste van de mogelijk in het plangebied voorkomende soorten zoals bruine kikker, gewone pad, egel, kleine marterachtige, mol en (spits)muizen zijn beschermd volgens het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten is meer strikt beschermd. Voor deze soorten moet bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten, zijn soorten uit de soortgroepen vleermuizen en jaarrond beschermde vogels niet uit te sluiten binnen het plangebied. Tevens kunnen bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.

4.3 Consequenties

De verkennende quick scan flora en fauna kan, op basis van eenmalig veldbezoek, de aanwezigheid van alle mogelijk voorkomende ontheffingsplichtige soorten niet op voorhand uitsluiten. Daarom moet nader onderzoek gedaan worden naar:

- vleermuizen alle soorten (tabel 3; bijlage IV van de Habitatrichtlijn; Flora- en faunawet), onderzoeksperiode: eind april tot begin augustus, waarvan minimaal eenmaal na half mei vanwege mogelijke aanwezigheid van myotissoorten;
- spechten en uilen, onderzoeksperiode: half maart tot eind juni.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en/of compenserende maatregelen gevraagd. Als wordt voldaan aan dergelijke voorwaarden, kan op basis van eerdere ervaringen redelijkerwijs worden verwacht dat een dergelijke ontheffing door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt verleend.

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels (half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;

- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in zomer, voorjaar en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
 - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen. Zodat het plangebied ongeschikt is voor dieren.

4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen gebouwen;
- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen neststenen worden aangebracht ten behoeve van gierzwaluwen. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soort niet geschikt.

Bijlage 1: gegevens Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:260 / Y:481

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten				2	matig	-	1975-1990
Mossen					matig		1996-2006
Korstmossen				1	slecht	51-100%	1991-2006
Paddestoelen				1	slecht	0%	1991-2006
Zoogdieren					niet onderzocht	0	1996-2006
Broedvogels		45		6	niet onderzocht	0%	1995-2006
Watervogels					niet onderzocht		96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën	1			0	slecht	51-100%	1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders				1	goed	1-10%	1995-2006
Nachtvlinders					redelijk		1980-2005
Libellen					matig		1992-2006
Sprinkhanen				0	redelijk		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

* Legenda

FF = Flora- en faunawet
lijst 1 / lijst 2+3
H/V = Habitatrichtlijn (alleen
bijlage 1 en 2) of Vogelrichtlijn
RL = Rode Lijst
(#) = tevens **meetnetgegevens**
verzameld.

Volledigheid onderzoek: Hiermee
wordt aangegeven of op basis van
de gebrachte bezoeken een volledig
overzicht is te verwachten van de
soorten van de betreffende
soortgroep. Een **toelichting** op
deze categorieën kunt u vinden
onderaan deze rapportage.

Actualiteit: per groep is
aangegeven uit welke periode de
gegevens zijn opgenomen.

 niet van toepassing

Rapportage voor kilometerhok X:260 / Y:482

Soortgroep	FF*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1			2	goed	-	1991-2006
Mossen					slecht		1996-2006
Korstmossen					niet onderzocht		1991-2006
Paddestoelen				1	slecht	0%	1991-2006
Zoogdieren		1			matig	51-100%	1996-2006
Broedvogels					niet onderzocht		1995-2006
Watervogels					niet onderzocht		96/97-03/04
Reptielen					niet onderzocht		1992-2006
Amfibieën					niet onderzocht		1992-2006
Vissen					niet onderzocht		1992-2006
Dagvlinders				1	redelijk	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders					niet onderzocht		1980-2005
Libellen					matig		1992-2006
Sprinkhanen				0	goed		1992-2006
Overige ongewervelden					niet onderzocht		1992-2006

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

Bijlage 2: literatuurlijst

Broekhuizen, S. e.a., Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1992.

Limpens, H.J.G.A., e.a., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1997.

Meijden, R. van der, Heukels' flora van Nederland, 23^e druk, uitgeverij Wolters Noordhof, Groningen, 2005.

Websites:

www.ravon.nl

www.natuurloket.nl

www.overijssel.nl

www.minlnv.nl